

forslag, som foreligge til Behandling. I det Udvalg, hvor jeg har den Ære at være Leder, vil der blive arbejdet paa de Sager, som ere betrøede min Ledelse, og jeg ved, det Samme er Tilfældet, hvor det ærede Medlem fra Sønderjød er Leder. Det er min Opfattelse, og jeg tror at turde sige, det ikke blot er min, men at den Gruppe, hvortil jeg hører, er af samme Opfattelse; at det skal komme til at ligge klart for i positive Forslag, saavidt det staar til os, hvad der i enhver foreliggende Sag er vort Ønske og vor Mening, og den høitærede Regjering maa fremdeles, om den ønsker det, paatage sig Ansvar for, at de kirkelige Love og andre Lovforslag, som vi ønske fremmede, ikke kunne blive ophjædede til Lov. Dette har jeg troet at burde udtale for at tydeliggjøre min Stilling, da det jo er det Rigtigste, at man i det Hele staar klart overfor hinanden til alle Sider og jo før jo hellere. Hvad angaar de Udtalelser, der fremkom fra den høitærede Minister, da give de heller ikke nogen Tro paa, at der vil komme noget Positivt ud af dette vort Arbejde udenfor det, jeg nævnte før, nemlig, at det altid vil have sin Betydning, at det i enhver Sag staar klart for Befolkningen, hvad dens Repræsentanter kræve og ønske, thi det er min Opfattelse, at vi sidde ikke blot her for at kunne sige nei i Kraft af vort Mandat til de Foranstaltninger, vi ikke ønske gennemførte i Lovgivningen, men vi sidde ogsaa efter min Formening for at frembære det, der er Vælgernes Ønske, Vælgernes Krav og Trang til Reformen paa de forskjellige Omraader, og jeg vil derfor være glad ved, at det Udvalg, der eventuelt nedfattes angaaende denne Sag, maatte kunne fremlægge en Betænkning med positive Forslag, for at man kunde komme til 2den Behandling, til en Afstemning over denne Sag, saaledes at Thingets Mening og Opfattelse af dette Forhold klart kunde komme til at ligge for Dagen. At den høitærede Minister tværtimod vil modarbejde Lovene, have vi nu hørt, og det bliver den høitærede Ministers Sag, men overfor den Side i Folket, der saa stærkt har krævet kirkelige Fremskridt, har det ogsaa sin store Betydning, at denne Side af vort Samfund faar at se, hvor Skylden ligger for, at vi ingen Begne komme, hverken med Hensyn til denne eller med Hensyn til andre Sager. Ogsaa jeg er for saa vidt den høitærede Minister taknemlig for, at han gaabent og klart præciserede sit Standpunkt, nemlig at man i denne Sag ikke kan vente Noget af ham. Og med Hensyn til andre Spørgsmaal, som ere af lignende Art, og som have været berørte i den bekendte Ustovadresse, da er det mig heller ikke bekendt, at der i de Udtalelser, der ere fremkomne tidligere fra den høitærede Minister, overhovedet er noget Haab om, at man kan vente, at han vil give sin Medvirkning til at fremme dem. Hvad nu selve Sagen angaar, vil jeg for mit Bekommande, da jeg har faaet Ordet, sige, at jeg kunde være tilfreds med noget Mindre end

det Lovforslaget her kræver, naar det var muligt at gennemføre det. Jeg er maalkke mere konservativ i saa Henseende end den ærede Forslagsstiller (Bust): Det tvivler jeg ikke om!). Det ærede Medlem for Ribe siger, han tvivler ikke om det. Det er mig altid en Fornøjelse, at jeg staar fuldkommen klar baade overfor ham og overfor Andre. Jeg vilde ønske, at det ærede Medlems Politik altid var ligesaa klar. Men jeg vil sige, at ligesom jeg i Betragtningen af den foreliggende Sag finder det forargeligt, finder det stødende, at Enhver, der vil ægtevies, skal, naar han hører til Folketirken, tvinges til kirkelig Vielse, saaledes finder jeg det stødende for den almindelige Opfattelse, saaledes som den nu engang er her i vort Samfund, naar de, der ønske kirkelig Vielse, skulle tvinges til borgerlig Vielse. Derfor er det mit Ønske, at disse to Arter af Vielse maatte blive stillede lige, at hvem, der ønskede kirkelig Vielse, kunde faae den, og hvem, der ønskede borgerlig Vielse, kunde faae den. Jeg kan ikke se, at der afstedkommes nogen Ulempe ved at indføre en saadan Ordning, og jeg tror, at for Sandhedens Skyld vilde de berettigede Krav, som gjøres med Hensyn dertil, være tilfredsstillende ved en saadan Ordning. Disse og lignende Fremskridt er jeg enig med den ærede Minister i, kræves ikke af den store Masse, og det undrede mig derfor høilig at høre den ærede Minister appellere til Massen; thi det er ellers ikke Noget, der er almindeligt fra den Side, at man hører, at Regjeringen vil gjøre dette eller hint, naar de Ønsker, der fremkomme, have Flertallets ellers „Massens“ Tilslutning. I den Henseende syntes det, at den ærede Minister vilde have en anden Opfattelse, dersom denne Sag var frembaaren af en saadan Overbevisning, at man kunde sige, at Flertallet i Befolkningen kunde slutte sig til den. Jeg tror overhovedet ikke, at man kan vente, at de kirkelige Frihedskrav saaledes skulle vinde Flertal i Befolkningen. Det er sikkert, at dersom man vilde stille den Fordring, vilde vi hverken have Sognebaandsløsning eller Valgmenigheder eller de andre kirkelige Friheder, som vi alt have opnaaet. Det er for at tilfredsstille Mindretallene, for at der kan blive saa megen Sandhed som muligt indenfor de Forhold, her er Tale om, at jeg ønsker, at den Forandring, som jeg antydede, kunde indføres, saa at man kunde finde en Form, hvorved man stillede det frit for dem, der vilde have kirkelig Vielse, og dem, der vilde have borgerlig Vielse. Disse saa Bemærkninger har jeg ønsket at fremsætte, før denne Forhandling sluttede.

Bust: Maa jeg bede om Ordet.

Formanden (Krabbe): Det er tredie Gang, at det ærede Medlem forlanger Ordet. Dertil behøves Thingets Samtykke. Maa jeg